



Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі
Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университеті
Ә. Х. Марғұлан атындағы Археология институты

**Көрнекті археолог, т.ғ.д., профессор А.Н.Подушкиннің 70 жылдық мерейтойына арналған «ЖАҢА АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ЖАЗБАША ДЕРЕККӨЗДЕР КОНТЕКСТІНДЕГІ ЕУРАЗИЯНЫҢ ЕЖЕЛГІ ЖӘНЕ ОРТАҒАСЫРЛЫҚ МЕМЛЕКЕТТЕРІ МЕН КӨШПЕНДІЛЕР ОДАҚТАРЫ» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференция
Б А Ғ Д А Р Л А М А С Ы**

Шымкент, 2023 жыл

Министерство науки и высшего образования Республики Казахстан
Южно-Казахстанский государственный педагогический университет
Институт археологии имени А. Х. Маргулана

ПРОГРАММА
международной научно-практической конференции
«ДРЕВНИЕ И СРЕДНЕВЕКОВЫЕ ГОСУДАРСТВА И СОЮЗЫ НОМАДОВ ЕВРАЗИИ
В КОНТЕКСТЕ НОВЫХ АРХЕОЛОГИЧЕСКИХ И ПИСЬМЕННЫХ ИСТОЧНИКОВ»,
посвященной 70-летию выдающегося археолога д.и.н., профессора А.Н. Подушкина

Шымкент, 2023 год

Ministry of Science and Higher Education of the Republic of Kazakhstan
South Kazakhstan State Pedagogical University
Margulan Institute of Archaeology

PROGRAM
of the international scientific and practical conference
«ANCIENT AND MEDIEVAL STATES AND UNIONS OF NOMADS OF EURASIA IN
THE CONTEXT OF NEW ARCHAEOLOGICAL AND WRITTEN SOURCES» to the 70th
anniversary of Professor A.N. Podushkin

Shymkent, 2023

КОНФЕРЕНЦИЯНЫҢ ӨТУ ТӘРТІБІ
ПОРЯДОК ПРОВЕДЕНИЯ КОНФЕРЕНЦИИ
THE ORDER OF THE CONFERENCE

17 наурыз, 2023 ж.

17 марта 2023 г.

March 17, 2023

- 9.00 – 9.30 А.Н.Подушкиннің «Ұлы Дала елі – өркениеттер тоғысында (б.д.д. 100 мың ж.- б.д.д. XII ғ.)» атты археологиялық көрмесі.
«Шаңырақ» ғимараты
Археологическая выставка А. Н.Подушкина «Страна Великой степи – на стыке цивилизаций (100 тыс. до н. э. - XII в. до н. э.)»
Здание «Шанырақ»
Archaeological exhibition by A. N. Podushkin «The land of the Great Steppe – at the crossroads of civilizations (100 thousand. BC-XII century BC.)».
Building «Shanyrak»
- 9.30 – 10.00 А.Н.Подушкиннің Археологиялық орталығымен танысу.
«Қазына» ғимараты
Посещение Центра археологии А. Н. Подушкина.
Здание «Казына»
Acquaintance with the Archaeological Center of А. N. Podushkin.
Building «Kazyna»
- 10.00 – 13.00 Пленарлық мәжіліс
Пленарное заседание
Plenary session
- 13:00–14:30 Түскі үзіліс
Обеденный перерыв
Lunch break
- 14:30 –17:00 Конференцияның жалғасы
Продолжение конференции
Continuation of the conference

ПЛЕНАРЛЫҚ МӘЖІЛІС
ПЛЕНАРНОЕ ЗАСЕДАНИЕ
PLENARY SESSION

Өтетін орны: ОҚМПУ, «Шанырақ» ғимараты, «Қазақстан» залы

Место проведения: ЮКГПУ, здание «Шанырақ», зал «Казakhstan»

Venue: SKSPU, «Shanyrak» building, «Kazakhstan» hall

РЕГЛАМЕНТ
REGULATIONS

Пленарлық мәжіліс спикерлері – **15-20 минут**

Спикеры пленарного заседания – **15-20 минут**

Speakers of the plenary session – **15- 20 minutes**

МОДЕРАТОР:

Сугирбаева Гулжан Даулетбековна - Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университетінің Басқарма төрағасы – Ректор

Сугирбаева Гулжан Даулетбековна - Председатель Правления – Ректор Южно-Казakhstanского государственного педагогического университета

Sugirbaeva Gulzhan Dauletbekovna - Chairman of the Board – Rector of the South Kazakhstan State Pedagogical University

БАЯНДАМАЛАР
ДОКЛАДЫ
REPORTS

10:00-13:00

10:00 – 10:30

Алғы сөз

Сугирбаева Гулжан Даулетбековна - Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университетінің Басқарма төрағасы – Ректор
«Оңтүстік Қазақстанның археолог-зерттеушісі»

Предисловие

Сугирбаева Гулжан Даулетбековна - Председатель Правления – Ректор
Южно-Казахстанского государственного педагогического университета
«Археолог-исследователь Южного Казахстана»

Preface

Sugirbaeva Gulzhan Dauletbekovna - Chairman of the Board – Rector of the South
Kazakhstan State Pedagogical University
«Archaeologist-researcher of Southern Kazakhstan»

10:30 – 10:50

Ақан Онғар - тарих ғылымдарының кандидаты, Қазақстан Республикасы
Ғылым академиясының А.Х.Марғұлан атындағы Археология институтының
директоры, Алматы қ.

Құттықтау сөз

Ахан Онгар – к.и.н, директор Института археологии Академии наук
Республики Казахстан им. А.Х. Маргулана. г. Алматы

Поздравительная речь

Akhan Ongar – Candidate of Historical Sciences, Director of the Institute of
Archaeology of the Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan named after
A.H. Margulan, Almaty

Congratulations

10:50 – 11:10

Николай Николаевич Крадин – Академик, Ресей Ғылым академиясының
Қиыр Шығыс бөлімі, Қиыр Шығыс халықтарының тарихы, археологиясы және
этнографиясы институтының директоры, Владивосток қ. (Ресей Федерациясы).

«Әлемдік тарихтағы Моңғол империясы»

Николай Николаевич Крадин – Академик, Дальне-Восточное отделение
Российской академии наук, директор Института истории, археологии и
этнографии народов Дальнего Востока, г.Владивосток (Российская Федерация).

«Монгольская империя в мировой истории»

Nikolay Nikolaevich Kradin – Academician, Far Eastern Branch of the Russian
Academy of Sciences, Director of the Institute of History, Archeology and
Ethnography of the Peoples of the Far East, Vladivostok (Russian Federation).

«The Mongol Empire in World History»

- 11:10 – 11:30 **Зейнулла Самашевич Самашев** – тарих ғылымдарының докторы, археолог-ғалым, Астана қ.
«Тарбағатайдағы Қазан кешені»
- Зейнулла Самашевич Самашев** – д.и.н., учёный-археолог, г. Астана
«Казанский комплекс на Тарбагатае»
- Zeynulla Samashevich Samashev** – Doctor of Historical Sciences, scientist-archaeologist. Astana
«Kagan complex on Tarbagatai»
- 11:30 – 11:50 **Алексей Алексеевич Тишкин** – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Алтай мемлекеттік университеті, Барнаул қ. (Ресей Федерациясы).
«Их Нуулэгт (Солтүстік Моңғолия) шатқалындағы синну археологиялық ескерткіштер кешенін зерттеудің бастапқы кезеңі».
- Алексей Алексеевич Тишкин** – д.и.н., профессор, Алтайский государственный университет, г. Барнаул (Российская Федерация).
«Начальный этап изучения комплекса археологических памятников сянну в урочище Их нуулэгт (Северная Монголия)»
- Alexey Alekseevich Tishkin** – Doctor of Historical Sciences, Professor, Altai State University, Barnaul (Russian Federation).
«The initial stage of the study of the complex of archaeological monuments of Xiongnu in the tract of Their nuulegt (Northern Mongolia)»
- 11:50 – 12:10 **Рашида Еримовна Харипова** – Қазақстан Республикасы Мемлекеттік орталық музейінің директоры, Алматы қ.
«Тарихи–мәдени мұраны танымал ету контексінде Қазақстан Республикасы Орталық мемлекеттік музейінің экспозициясы мен қорларындағы II ғ.-IV б.з.д. Қаңлы мемлекетінің артефактілері»
- Рашида Еримовна Харипова** – директор Государственного центрального музея Республики Казахстан, г. Алматы.
«Артефакты государства Кангюй II в. до – IV в.н.э. в экспозиции и фондах Центрального государственного музея республики Казахстан в контексте популяризации историко-культурного наследия».
- Rashida Yerimovna Kharipova** – Director of the State Central Museum of the Republic of Kazakhstan, Almaty.
«Artifacts of the Kangyu state of the II century BC – IV century AD in the exposition and funds of the Central State Museum of the Republic of Kazakhstan in the context of popularization of historical and cultural heritage»
- 12:10 – 12:30 **Рустам Хамидович Сүлейманов** – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Өзбекстан Республикасы Ғылым академиясының Ұлттық археология орталығының бас ғылыми қызметкері, Ташкент қ. (Өзбекстан)
«Ежелгі Тұран немесе ортағасырлық Түркістан өркениеттерінің Ренессанс құбылысындағы диалогы»
- Рустам Хамидович Сулейманов** – д.и.н., профессор, главный научный

сотрудник Национального центра археологии Академии наук Республики Узбекистан, г. Ташкент (Узбекистан)

«Диалог цивилизаций древнего Турана или средневекового Туркестан в явление ренессанса»

Rustam Hamidovich Suleymanov – Doctor of Historical Sciences, Professor, Chief Researcher of the National Center of Archaeology of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan, Tashkent (Uzbekistan)

«The dialogue of civilizations of ancient Turan or medieval Turkestan in the Renaissance phenomenon»

12:30 – 12:50
(online)

Александр Дмитриевич Таиров – тарих ғылымдарының докторы, Еуразиялық зерттеулер ғылыми-білім беру орталығының директоры, Оңтүстік Орал мемлекеттік университетінің «Халықаралық қатынастар, саясаттану және аймақтану» кафедрасының профессоры. (Ресей Федерациясы)

«Ерте сақ дәуіріндегі Оңтүстік Орал мен Шығыс Арал маңы көшпенділерінің байланыстары туралы жаңа деректер»

Александр Дмитриевич Таиров – доктор исторических наук, директор Научно-образовательного центра евразийских исследований, профессор кафедры «Международные отношения, политология и регионоведение» Южно-Уральского государственного университета (Российская федерация).

«Новые данные о контактах кочевников Южного Зауралья и Восточного Приаралья в раннесакское время»

Alexander Dmitrievich Tairov – Doctor of Historical Sciences, Director of the Scientific and Educational Center for Eurasian Studies, Professor of the Department of International Relations, Political Science and Regional Studies at South Ural State University (Russian Federation).

«New data on the contacts of nomads of the Southern Trans-Urals and the Eastern Aral Sea region in the Early Saka period»

14:30-17:00

14:00 – 14:20

Эмма Радиковна Усманова – Академик Е.А. Бөкетов атындағы Қарағанды университетінің Сарыарқа археологиялық институтының, Оңтүстік Орал мемлекеттік университетінің, Татарстан Республикасы Ғылым академиясының А.Х. Халиков атындағы археология Институтының (Ресей Федерациясы) ғылыми қызметкері.

Бірлескен автор Ирина Петровна Панюшкина-биология ғылымдарының кандидаты, профессор, Аризона университеті, Тусон, АҚШ.

«Ұлытаудағы Алтын Орда әскери қақтығысының ландшафттары: Қарасуыр және Алтыншоқы кешендері»

Эмма Радиковна Усманова – научный сотрудник, Сарыаркинский археологический институт Карагандинского университета им. академика Е. А. Букетова, Южно-Уральский государственный университет, Институт археологии им. А. Х. Халикова АН Республики Татарстан (Российская Федерация).

Соавтор Ирина Петровна Панюшкина - кандидат биологических наук профессор, Аризонский университет, Тусон, США.

«Ландшафты военного конфликта Золотой Орды в Улытау: комплексы Карасуыр и Алтыншоқы»

Emma Radikovna Usmanova –Researcher, Saryarka Archaeological Institute of Karaganda University named after Academician E.A.Buketov, South Ural State

University, A. H. Khalikov Institute of Archaeology of the Academy of Sciences of the Republic of Tatarstan (Russian Federation).

Co-author Irina Petrovna Panyushkina - Candidate of Biological Sciences, Professor, University of Arizona, Tucson, USA.

«Landscapes of the military conflict of the Golden Horde in Ulytau: Karasuyr and Altynshoki complex»

14:20 – 14:40

Кубатбек Шакиевич Табалдиев – тарих ғылымдарының докторы, «Қырғыз тарихи қоғамы» Халықаралық қоғамдық бірлестігінің вице-президенті, Бішкек қ. (Қырғызстан Республикасы).

«Тянь-Шандағы ұлы қоныс аудару дәуіріндегі қорғандар»

Кубатбек Шакиевич Табалдиев – д.и.н., вице-президент международного общественного объединения «Кыргызское историческое общество», г.Бишкек (Республика Киргизстан).

«Курганы эпохи Великих переселений Тянь-Шаня»

Kubatbek Shakievich Tabaldiev – Doctor of Historical Sciences, Vice-President of the international public association «Kyrgyz Historical Society», Bishkek (Republic of Kyrgyzstan).

«Burial mounds of the era of the Great Migrations of the Tien Shan»

14:40 – 15:00

Асан Исакбекович Торгоев – тарих ғылымдарының кандидаты, Мемлекеттік Эрмитаждың БФК, Санкт-Петербург қ. (Ресей Федерациясы).

«Б.з. II-III ғасырлардағы Қаңлылардың шығыс шекарасы туралы» (А.В. Кулиш және Н.Ж. Торезановамен бірлесіп жазған).

Асан Исакбекович Торгоев – к.и.н., ВНС, Государственный Эрмитаж, г. Санкт-Петербург (Российская федерация).

«О восточной границе Кангюя во II-III вв. н. э.» (в соавторстве с А.В. Кулишом и Н.Ж. Торезановой).

Asan Isakbekovich Torgoev – Candidate of Historical Sciences, MNS, State Hermitage Museum, St. Petersburg (Russian Federation).

«On the eastern border of Kangyu in the II-III centuries AD» (co-authored with A.V. Kulish and N.J. Torezhanova).

15:00 – 15:20
(online)

Франц Грене – Ұлттық Ғылым Академиясының академигі, колледж де Франс, Париж қ. (Франция).

«Александр Подушкиннің согды компонентіне байланысты Қаңлыларды зерттеуге қосқан үлесі»

Франц Грене – академик национальной Академии наук, колледж де Франс, г. Париж (Франция).

«Вклад Александра Подушкина в изучение Канджу в связи с его Согдийской составляющей»

Frantz Grenet – Academician of the National Academy of Sciences, College de France, Paris (France).

«Aleksandr Podushkn's contribution to the study of Kangju in relation to its Sogdian component»

15:20 – 15:40
(online)

Николас Симс-Уильямс – Лондон университетінің Шығыс және Африка зерттеулер мектебінің (SOAS) профессоры, Кембридж университетінің Азия және Таяу Шығыс зерттеулері кафедрасының профессоры. (Ұлыбритания).

«30 жылдан кейінгі Күлтөбедегі жазулар: ретроспектива»

Николас Симс-Уильямс – профессор Школы восточных и африканских

исследований (SOAS) Лондонского университета, профессор факультета азиатских и ближневосточных исследований Кембриджского университета (Великобритания).

«Надписи на Культобе спустя 30 лет: ретроспектива»

Nicholas Sims-Williams – Professor at the School of Oriental and African Studies (SOAS), University of London, Professor at the Faculty of Asian and Middle Eastern Studies, University of Cambridge (UK).

«The Kultobe inscriptions after 30 years: a retrospect»

15:40 – 16:00
(online)

Вероника Хорват – археолог, KFK, Hungarian Research институты. (Венгрия зерттеулер институты), Будапешт қ. (Венгрия Республикасы).

«Аржан-1 қорғанының №25аб-26аб камераларындағы жылқы қорымдары».

Вероника Хорват – археолог, MNC, Institut of Hungarian Research (Институт венгерских исследований), г. Будапешт (Венгерская Республика).

«Конские захоронения в камерах №25аб-26аб кургана Аржан-1»

Veronika Horvath – Archaeologist, MNC, Institute of Hungarian Research (Institute of Hungarian Studies), Budapest (Republic of Hungary,).

«Horse burials in chambers No. 25ab-26ab of the Arzhan-1 mound».

16:00 – 16:20

Джангар Явдатович Ильясов – тарих ғылымдарының кандидаты, Өзбекстан Республикасы Ғылым Академиясының өнертану институтының жетекші ғылыми қызметкері, Ташкент қ. (Өзбекстан)

«Орлат бейнелері: интерпретация және екінші өмір»

Джангар Явдатович Ильясов – к.и.н., ведущий научный сотрудник, Институт Искусствознания Академии Наук Республики Узбекистан, г. Ташкент (Узбекистан)

«Орлатские образы: интерпретация и вторая жизнь»

Dzhangar Yavdatovich Ilyasov – Candidate of Historical Sciences, Leading researcher, Institute of Art Studies of the Academy of Sciences of the Republic of Uzbekistan, Tashkent (Uzbekistan)

«Orlat images: interpretation and second life»

16:20 – 16:40
(online)

Борис Аронович Раев - тарих ғылымдарының кандидаты, АҒК, Ресей Ғылым Академиясының Оңтүстік ғылыми орталығы, Ростов-на-Дону қ. (Ресей Федерациясы).

«Төменгі Еділ бойындағы элиталық сарматтық қорымдардағы моншақтардың түстер гаммасы»

Борис Аронович Раев – к.и.н., СНС, Южный научный центр Российской Академии наук, г. Ростов-на-Дону (Российская федерация).

«Цветовая гамма бус из элитных сарматских погребений Нижнего Поволжья»

Boris Aronovich Raev – Candidate of Historical Sciences, SNS, Southern Scientific Center of the Russian Academy of Sciences, Rostov-on-Don (Russian Federation).

«The color scheme of beads from the elite Sarmatian burials of the Lower Volga region»

16:40 – 17:00

Виктор Карлович Мерц – тарих ғылымдарының кандидаты, Қазақстан тарихы кафедрасының профессоры, Торайғыров университетінің археология орталығының директоры, Павлодар қ.

«Шығыс және Орталық Қазақстаннан келген ежелгі хаттың жаңа үлгілері»

Виктор Карлович Мерц – к.и.н, профессор кафедрасы История Казахстана, директор центра археологии Торайғыров университета, г. Павлодар.

«Новые образцы древнего письма из Восточного и Центрального Казахстана»

Viktor Karlovich Merts – Candidate of Historical Sciences, Professor of the Department of History of Kazakhstan, Director of the Center of Archeology of Toraigyrov University, Pavlodar.

«New samples of ancient writing from Eastern and Central Kazakhstan»

17:00

Конференцияның жабылуы

Закрытие конференции

Closing of the conference

ҰЙЫМДАСТЫРУ КОМИТЕТІ
ОРГАНИЗАЦИОННЫЙ КОМИТЕТ
ORGANIZING COMMITTEE

Төраға
Председатель
Chairman

Сугирбаева Гулжан Даулетбековна - Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік педагогикалық университетінің Басқарма төрағасы – Ректор

Сугирбаева Гулжан Даулетбековна - Председатель Правления – Ректор Южно-Казакстанского государственного педагогического университета

Sugirbaeva Gulzhan Dauletbekovna - Chairman of the Board – Rector of the South Kazakhstan State Pedagogical University

Комитет мүшелері
Члены комитета
Members of the Committee

Керімбеков Ержан Рахымжанұлы – Басқарма мүшесі – Ғылыми жұмыстар және инновациялар жөніндегі проректор

Керимбеков Ержан Рахимжанович – Член Правления – Проректор по научной работе и инновациям

Yerzhan Kerimbekov Rakhimzhanovich – Member of the Management Board – Vice-Rector for Research and Innovation

Исабек Баршагүл Қашқынқызы – Басқарма мүшесі – Стратегиялық даму және әлеуметтік істер жөніндегі проректор

Исабек Баршагүль Қашкыновна – Член Правления – Проректор по стратегическому развитию и социальным делам

Isabek Barshagul Kashkinovna – Member of the Management Board-Vice-Rector for Strategic Development and Social Affairs

Кудышева Айнаш Амангельдыевна – Басқарма мүшесі - Академиялық мәселелер жөніндегі проректор

Кудышева Айнаш Амангельдыевна – Член Правления – Проректор по академическим вопросам

Kudysheva Ainash Amangeldyevna – Member of the Board-Vice-Rector for Academic Affairs

Шаланов Ербол Сәбитұлы – Басқарма мүшесі – Әкімшілік және инфрақұрылымдық даму жөніндегі проректор

Шаланов Ербол Сабитович – Член Правления – Проректор по административному и инфраструктурному развитию

Shalanov Yerbol Sabitovich – Member of the Management Board – Vice-Rector for Administrative and Infrastructural Development

Тажекова Акмарал Джаксыбековна – Ғылыми зерттеулер офисінің басшысы

Тажекова Акмарал Джаксыбековна – Руководитель офиса научных исследований

Tazhekova Akmaral Dzhaksybekovna – Head of the Office of Scientific Research

Инкарбеков Саят Алтынбекович – IT департаментінің директоры

Инкарбеков Саят Алтынбекович – Директор IT департамента

Inkarbekov Sayat Altynbekovich – Director of the IT Department